

HLAVNÍ TÉMA

ODPOVĚDNOST ZA ŠKODU ZPŮSOBENOU UMĚLOU INTELIGENCÍ

Počítače v současnosti vykonávají stále více činností, které dříve zastával člověk. Algoritmy rozhodují o tom, zda banka poskytne klientovi úvěr, ve zdravotnictví se využívají algoritmy na určení diagnózy, automobilky vyvíjí autonomní vozidla.

Typické pro tyto algoritmy je, že se dokáží samy učit. To znamená, že negenerují výstup pouze na základě určitých instrukcí, ale (také) na základě vzorců, které si samy odvodily. Proto ani jejich tvůrce neví nebo nedokáže jednoduše zjistit, proč v konkrétním případě algoritmus generoval určitý výsledek. Tím méně toto může vědět a kontrolovat uživatel. Nicméně aplikace na bázi výše uvedených algoritmů mohou způsobit škodu samotnému uživateli nebo další osobě.

Tyto technologie bývají nazývány umělou inteligencí. I když se o skutečnou umělou inteligenci nejedná, tento pojem je hojně používán, a to i v oficiálních dokumentech. Proto je termín umělá inteligence používán i v tomto článku.

Aktivity Evropské unie v oblasti odpovědnosti

Obecně rozlišujeme dva druhy odpovědnosti, a to odpovědnost subjektivní, u které se zkoumá přítomnost zavinění škůdce a odpovědnost objektivní, kde je zavinění odpovědné osoby irelevantní. V občanskoprávních pravidlech pro robotiku akcentuje Evropský parlament zásadu absolutní odpovědnosti neboli objektivní odpovědnosti ve vztahu k aplikacím umělé inteligence. Zároveň zmiňuje přístup založený na řízení rizik, který je zaměřen na osobu, která je za určitých okolností schopna minimalizovat rizika a řešit negativní dopady technologie. Důraz na objektivní odpovědnost v případě využívání umělé inteligence je důsledkem skutečnosti, že poškození nebudou zpravidla schopni prokázat zavinění konkrétní osoby, které často nemusí být přítomno, a nemohli by se tudíž náhrady škody domáhat.

Na konci roku 2019 vydala Evropská komise Zprávu Expertní skupiny pro odpovědnost a nové technologie (dále jen: „zpráva“). Tato zpráva zmiňuje celou řadu aspektů odpovědnosti za umělou inteligenci a uvádí škálu doporučení. Zpráva kupříkladu navrhuje, aby objektivní odpovědnost za určité systémy umělé inteligence, které jsou provozovány ve veřejném prostoru a mohou tak způsobit značnou škodu, nesl

tzv. operátor, tedy osoba, která kontroluje riziko spojené s provozováním této technologie. Zde zpráva míří hlavně na provoz autonomních vozidel, dronů apod.

Zpráva se také dotýká problematiky nepřímé odpovědnosti, tzn. odpovědnosti za použití nové technologie v situacích, kdy by odpovědná osoba využila lidského pomocníka. Zde experti vyzývají k uplatnění zásady funkční ekvivalence. Osoba, která technologii použila, by měla být odpovědná stejně, jako by využila služeb člověka. Přestože doporučení obsahují v převážné většině pravidlo objektivní odpovědnosti, zpráva nevylučuje ani odpovědnost subjektivní. Odpovědný na základě zavinění by mohl být operátor, a to za výběr systému sloužícího konkrétnímu úkolu a za jeho monitorování a udržování.

Odpovědnost podle platného českého práva

Je potřeba si uvědomit, že aplikace na bázi umělé inteligence netvoří homogenní skupinu. Stejně tak nelze (a v budoucnu pravděpodobně ani nebude možné) využít pouze jedno ustanovení občanského zákoníku upravující odpovědnost za škodu.

V souvislosti s umělou inteligencí a vznikem škody se pravidelně zmiňují autonomní vozidla. České právo, na rozdíl od některých právních řádů, činí objektivně odpovědného za škodu provozovatele vozidla (§ 2927 a násl. OZ). Již nyní není tedy nutné dokazovat zavinění v případě uplatnění nároku na náhradu škody způsobené provozem vozidla. Lze předpokládat, že se zavedením autonomních vozidel do provozu odpovědnost provozovatele nezmění.

Na umělou inteligenci, která byla použita uživatelem při poskytování služeb, by bylo možno aplikovat dvě ustanovení občanského zákoníku. Prvním z nich je škoda způsobená věcí podle § 2936 OZ. Kdo je povinen někomu něco plnit a použije při tom vadnou věc, nahradí škodu způsobenou vadou věci. To platí i v případě poskytnutí zdravotnických, sociálních, veterinárních a jiných biologických služeb. Věcmi, které byly použity při plnění závazku, budou typicky různé přístroje a stroje, které jejich uživatel použil při poskytování služeb druhých smluvní straně. Praktickým problémem při aplikaci tohoto ustanovení bude dokazování existence vady algoritmu, což bude pro poškozeného mnohdy těžké, ne-li nemožné. Poškozený by mohl uplatnit nárok na náhradu škody i podle ustanovení § 2824 OZ.

Číst více na www.pravniprostor.cz

JUDr. Eva Fialová LL.M., Ph.D. | GHS Legal, s.r.o.

Na právním portálu Právní prostor.cz naleznete v nejbližších 14 dnech i tato témata:

Návrh zákona o hromadném řízení na půdě Poslanecké sněmovny

Podmínky zachycení a šíření podoby člověka prostřednictvím fotografie

Smlouvy obcí s investory

Předakviziční prověrka, první krok, který předchází budoucím problémům

WWW.PRAVNIPROSTOR.CZ

HLÍDAČ OCHRANNÝCH ZNÁMEK

MĚJTE SVÉ OCHRANNÉ ZNÁMKY POD KONTROLOU

VÍCE INFORMACÍ >

STRUČNĚ

PROGRAM MIN. PRŮMYSLU A OBCHODU COVID – NÁJEMNÉ

Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) zveřejnilo dne 19. června 2020 Výzvu k programu COVID – Nájemné, přičemž žádosti o tuto podporu bude možné podávat od 26. června 2020, 9:00 hodin do 30. září 2020, pouze on-line prostřednictvím informačního systému zpřístupněného z webu www.mpo.cz a ověření identity žadatele bude probíhat prostřednictvím NIA – elektronické identity (www.eidentita.cz).

[celý článek](#)

PODEPISOVÁNÍ SOUKROMÝCH LISTIN VČERA, DNES A ZÍTRA

Svět se změnil. Nejde jen o současnou krizi způsobenou příchodem koronaviru a tlakem na sociální izolaci a primárně elektronickou komunikaci. Již předtím začala doba digitální. Mobilní telefon nás zná více, než si myslíme, nové technologie se rojí jako houby po dešti. Jenže lidé se nemění, nebo ne tak rychle. Naše vědomosti na poli digitalizace se zvyšují postupně, rozumné návyky a obyčej se teprve tvoří.

[celý článek](#)

VÝPLATA ZISKU A JINÝCH VLASTNÍCH ZDROJŮ PO NOVELE

Dne 13. února 2020 byla ve Sbírce zákonů vyhlášena rozsáhlá novela zákona o obchodních korporacích, která nabude účinnosti 1. ledna 2021. Nadcházející změny korporátních pravidel se významně dotknou mimo jiné i oblasti rozdělování a výplaty zisku a jiných vlastních zdrojů obchodních korporací. Cílem novely je nejen odstranit přetrvávající nejasnosti v této oblasti a napravit nedokonalou transpozici evropské legislativy, ale také reagovat na nedávný judikatorní vývoj.

[celý článek](#)

